Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești, judecător Ludmila Iarmaliuc

Dosarul nr. 2a-4147/23
(2-22181487-02-2a-02112023)

D E C I Z I E

27 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de către Josan Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 6 iunie 2023, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. S.A. ”MOLDCELL” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a invocat că la 9 ianuarie 2021, în calitate de furnizor și Josan Ion, în calitate de abonat au încheiat un contract de abonament nr. 79474168 și acordul suplimentar, potrivit căruia furnizorul îi oferă abonatului beneficii la utilizarea serviciilor și posibilitatea de a achiziționa dispozitive la preț special, iar abonatul se obligă să conecteze la serviciile furnizorului și să utilizeze serviciile furnizorului pe parcursul perioadei minime obligatorii conform condițiilor prevăzute în contract.
3. A menționat că în baza contractului, operatorul s-a obligat să presteze servicii de telefonie mobilă, iar conform acordului suplimentar, operatorul a transmis în proprietatea abonatului un dispozitiv mobil de tip OPPO A72 4/128GB, abonatul obligându-se să achite suma de 199 de lei lunar timp de 24 luni conform condițiilor expuse în acord.
4. A indicat că, conform pct. 3.1.1 din acordul suplimentar din 9 ianuarie 2021, în cazul în care abonatul în decursul perioadei de valabilitate a prezentului acord nu execută sau execută parțial prevederile acestuia, ultimul este obligat să achite furnizorului o compensație, care se va calcula prin înmulțirea coeficientului pentru calculul compensației cu numărul de luni rămase până la expirarea perioadei minime contractuale.

5. A relevat că conform pct.3.2. din acordul suplimentar, furnizorul va calcula o dobândă de întârziere în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 100 zile din data calculării termenului respectiv. Dobânda de întârziere se va calcula din suma totală a compensației și a datoriei acumulate în contul numărului abonatului.
6. A susținut că a notificat pârâtul Josan Ion despre privind despre nerespectarea clauzelor contractuale și obligația de stingere a datoriei acumulate, acordându-i termen necesar pentru stingerea datoriei în sumă de 8 968,70 lei, fapt ignorat de către pârât.
7. În drept, întemeindu-și pretențiile conform dispozițiilor art.art. 774, 858, 1375 Cod civil, S.A. ”MOLDCELL” a solicitat încasarea din contul lui Josan Ion a datoriei pentru serviciile acordate în mărime de 600, 13 lei, compensația pentru echipament în mărime de 5 979 lei, dobânda de întârziere în mărime 2 389,57 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de taxa de stat și suma de 250 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Poziția instanței de fond:

8. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 6 iunie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la Josan Ion în beneficiul S.A. ”MOLDCELL” suma în mărime de 8 968,70 (opt mii nouă sute șaizeci și opt,70) lei cu titlu de datorie în baza contractului de abonament nr.7974168 din 9 ianuarie 2021, suma în mărime de 270 (două sute șaptezeci,00) lei cu titlu de taxa de stat, suma în mărime de 250 (două sute cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 100 (o sută) lei cu titlu de cheltuieli de citare.

Solicitarea apelantului:

9. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 6 iunie 2023, Josan Ion a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii cu remiterea spre rejudecare în prima instanță a cauzei civile.

Argumentele părților:

10. În motivarea cererii de apel Josan Ion a invocat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.
11. În acest sens a indicat că nu i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, prin ce nu au fost respectate exigențele citări legale.
12. În astfel de circumstanțe, a concluzionat că instanța a ignorat obligația de a întreprinde toate măsurile legale posibile pentru înștiințarea lui.
13. Colegiul reține că acțiunea înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.
14. În conformitate cu art. 276[4] alin. (5) Cod de procedură civilă *”instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător”.*
15. Potrivit art. 276[3] alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă *”procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la*

proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică".

16. Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, intimata S.A. "MOLDCELL" nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanței de apel:

17. Analizând argumentele apelului prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente speței, Colegiul conchide că apelul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare, din motivele ce succed.
18. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".*
19. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă "*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanţă în cazul prevăzut la art. 388 alin.(1) lit. b)".*
20. Conform dispozițiilor art. 388 alin. (1) lit.b) Codul de procedură civilă *" hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată".*

1. Potrivit materialelor cauzei, la adresa de domiciliu a pârâtului Josan Ion a fost expediată copia cererii de chemare în judecată înaintată de O de S.A. "MOLDCELL" împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu anexele la aceasta și încheierea judecătorului prin care cererea de chemare în judecată menționată a fost acceptată în procedura cererilor cu valoare redusă, a fost stabilit termen pârâților pentru prezentarea referinței și probelor necesare, precum și comunicate ultimilor locul, data, orele și modalitatea examinării cererii de chemare în judecată, însă, acestea au fost restituite instanței, una ca "nereclamată", iar una ca "placat", fiind dispusă citarea prin publicitate a pârâtului.

2. Colegiul menționează că în temeiul prevederilor art. 276[3] alin.(3) Cod de procedură civilă *”în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. (...)”.*
3. Potrivit art. 276[4] alin.(2) Cod de procedură civilă *” dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar”.*
4. În acest sens Colegiul menționează că modalitățile de comunicare a cererii de chemare în judecată și a actelor de procedură sunt stabilite în Capitolul VIII – Comunicarea actelor de procedură. Citația, înștiințarea judiciară. Acest capitol impune, în general, ca instanța să asigure transmiterea actelor și primirea acestora.
5. Altfel spus, instanțele de judecată trebuie să facă tot ce se poate aștepta, în mod rezonabil, de la acestea pentru a comunica pârâtului cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate și să se asigure că aceștia din urmă sunt la curent cu procedurile din care fac parte (Miholapa c. Litoniei, nr. 61655/00, pct. 31, 31 mai 2007 și Ovuș c. Turciei, nr. 42981/04, pct. 48, 13 octombrie 2009).
6. În continuare, se reiterează că în conformitate cu prevederile art.100 alin.(1) Cod de procedură civilă *”cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară”.*
7. În conformitate cu prevederile art. 105 alin.(1) Cod de procedură civilă *”citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmânează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei”,* iar alin.(5) a normei menționate stabilește că „*citaţia sau înştiinţarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor...”.*
8. Potrivit art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă *”dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, preşedintele instanţei dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală”.*
9. Din cuprinsul normelor legale enunțate rezultă că legiuitorul a instituit o singură condiție, când instanța de judecată poate să dispună examinarea cauzei în baza materialelor anexate la dosar, și anume în cazul în care pârâtului i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate și acesta nu depune referință.
10. Cu alte cuvinte, faptul că citația nu a putut fi comunicată pârâtului din motiv că trimiterea poștală a fost restituită în adresa instanței de judecată, cu mențiunea „nereclamat”, nu constituie un temei legal care acordă instanței dreptul de a dispune examinarea cauzei în baza materialelor anexate la dosar, or, legiuitorul a prevăzut că persoana se va considera legal citată numai în cazul în care există confirmarea transmiterii şi primirii citaţiei sau înştiinţării.

11. Colegiul evidențiază că, într-adevăr, legiuitorul la art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă a prevăzut că publicarea în presă se consideră citare legală, însă, pentru ca instanța să o dispună urmează a fi îndeplinite două condiții, și anume: 1) ca locul de aflare a pîrîtului să nu fie cunoscut; şi 2) ca reclamantul să dea asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul pârâtului.
12. Prima condiție presupune imposibilitatea îndeplinirii procedurii de citare a pârâtului ca urmare a faptului că acesta nu locuiește pe adresa indicată de reclamant și nici la cea existență în evidențele autorităților de drept.
13. Pentru ca instanța să ajungă la convingerea că reclamantul a făcut tot posibilul, însă nu a reușit să afle domiciliul pârâtului, reclamantul trebuie să facă dovada efectuării unor cercetări legate de acest aspect.
14. În situația din speță, din materialele cauzei urmează și alte date de contact ale pârâtului, și anume numărul de telefon al acestuia, de care instanța nu a făcut uz.
15. Astfel, Colegiul apreciază critic citarea pârâtului Josan Ion prin publicare în presă or, faptul restituirii instanței a corespondenței ca ”nereclamată”, nu probează că locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut, mai ales că legiuitorul a prevăzut și alte modalități de comunicare, altele decât livrarea prin poștă recomandată, cum ar fi: cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică pârâtului, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, de exemplu prin telefon, numărul căruia este indicat în cererea de chemare în judecată.
16. În consecința celor ce preced, se evidențiază că odată ce poate fi aleasă și o altă modalitate de comunicare a cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate, alta decât livrarea prin poștă recomandată sau publicitate, instanța de judecată urma să facă uz de ele, or, altfel se considera că a dat dovadă de un formalism incompatibil cu litera și spiritul art. 6 § 1 din Convenție (Lazarenko și alții c. Ucrainei, nr. 70329/12, pct. 41, 27 iunie 2017 și Gankin și alții c. Rusiei, nr. 2430/06, 1454/08, 11670/10 and 12938/12, pct. 38-42, 31 august 2016).
17. Prin urmare, se evidențiază că prima instanță a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată în baza materialelor anexate la dosar în lipsa unei probe ce ar confirma comunicarea lui Josan Ion a cererii de chemare în judecată şi înscrisurilor anexate, pentru a depune referința.
18. Colegiul notează că, potrivit art. 26 alin.(1), (2) Cod de procedură civil *„procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale; contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei”.*
19. În acest sens, instanța de apel menționează că potrivit prevederilor art. 6 CEDO, persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiţii în care să nu o plaseze într-o situaţie dezavantajată în raport cu adversarul său, or, examinând cauza în lipsa comunicării legale pârâtului a cererii, prima instanță a

încălcat dreptul de acces la justiţie stipulat la art.5 Cod de procedură civil, care constituie o prerogativă fundamentală a individului recunoscută într-o societate democratică edificată pe principiile echității și justiției de a avea examinată cauza sa de către un magistrat, care se poate referi la constatarea unei situații de fapt sau soluționarea unui litigiu, acesta fiind și un drept indispensabil privind întreg ansamblu de garanții procedurale în materie civilă.

20. Astfel, în lipsa accesului efectiv la justiție, toate celelalte garanții de procedură sânt inutile şi lipsite de sens juridic, întrucât ele derivă de la accesul liber la justiție.
21. În această ordine de idei, având în vedere că la examinarea cauzei în fond nu a fost respectată procedura de comunicare pârâtului Josan Ion a cererii de chemare în judecată și înscrisurilor anexate și ultimul a solicitat trimiterea cauzei la rejudecare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, ajunge la concluzia de a admite apelul, a casa hotărârea primei instanțe și a remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, într-un alt complet de judecată.
22. La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să ia în considerație cele relatate supra, să întreprindă măsurile necesare pentru examinarea cauzei, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, cu înștiințarea legală a părților despre acțiunea depusă, cu comunicarea actelor, comunicarea datei, locului și orei examinării cauzei, respectând principiul egalității părților în drepturile procedurale, astfel încât părțile să aibă posibilitatea de a depune referința și probele sale, de a-și formula poziția, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii poziției sale, de a-şi expune punctul său de vedere asupra iniţiativelor instanţei, totodată păstrându-și imparţialitatea şi obiectivitatea, creând condiţii pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor cauzei.
23. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art. 385 lit. d), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de către Josan Ion.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 6 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”MOLDCELL” împotriva lui Josan Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și se trimite cauza spre rejudecare, în aceeași instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere